

Posudek na rigorózní práci

Název rigorózní práce: Skupinové a komunitní formy práce ve výchovném zařízení

Autor práce: Mgr. Jan Smolka

Konzultant: Doc. PhDr. Iva Strnadová, Ph.D.

Předkládaná rigorózní práce představuje reedukační program pro adolescenty TAAN, který je součástí jejich resocializačního plánu. Přestože se problematikou resocializace mladých osob s poruchami chování zabývá řada publikací v zahraničí i u nás, takto ucelená prezentace reedukačního programu včetně hodnocení jeho efektivity a vzorového zpracování případové studie sociální skupiny je dle mého názoru v české provenienci ojedinělým počinem.

Rigorózní práce je logicky utříděna do jedenácti kapitol, k nimž je připojen plně akceptovatelný závěr (str. 160), seznam literatury a přílohy.

Kapitola první je zaměřena na teorii socializace. Autor mimo jiné analyzuje sociální dovednosti a klíčové kompetence v reedukačním programu. V neposlední řadě se zaměřuje na možnosti intervence v případě deficitů sociálních dovedností.

Za stěžejní část kapitoly druhé považují komparaci historických a současných reedukačních modelů.

Ve třetí kapitole se Mgr. Smolka zabývá cílovou skupinou reedukačních programů, dětmi a dospívajícími s poruchami chování. Zvláštní pozornost věnuje vzhledem k výzkumnému souboru rigorózní práce problematice ADHD. Kapitola je velmi dobře zpracována - autor čerpá z české i zahraniční odborné literatury a zároveň reflektuje získané údaje na základě zkušeností z vlastní praxe.

Kapitola čtvrtá popisuje základní mechanismy výcviku sociálních dovedností. V subkapitole 4.2.5 se Mgr. Smolka zaměřuje na sebeprojevení jako jeden z účinných faktorů ve výcviku sociálních dovedností. **Doporučuji, aby autor u obhajoby pohovořil o pojmu „sebeprojevení“. Ze kterých autorů při použití tohoto termínu Mgr. Smolka čerpá? Jaký je vztah mezi „sebeprojevením“ a sebepojetím u adolescentů s ADHD?**

V kapitole páté jsou analyzovány odborné předpoklady pro lektora výcviku sociálních dovedností. **Doporučuji, aby autor u obhajoby uvedl, jaké změny ve vysokoškolské přípravě speciálních pedagogů považuje vzhledem k narůstajícímu počtu adolescentů s diagnózou ADHD za nezbytné.**

Samotný reedukační program TAAN je prezentován v kapitole sedmé. Vysoce hodnotím zpracování metodologické části rigorózní práce. Kapitoly 7.4 Evaluační výzkum reedukačního programu TAAN a kapitoly 7.5 Kvalita výzkumu považují za vzorově zpracované – mohou být cennou inspirací pro uchazeče o titul PhDr., kteří zpracovávají výzkumně orientovaná témata.

Za jednu z klíčových částí předkládané práce považují ověřování efektivity reedukačního programu TAAN. Efektivita je zkoumána prostřednictvím nástrojů kvalitativního výzkumu - případové studie sociální skupiny, pozorování a rozhovorů. Výzkumný soubor představuje sociální skupina šesti žáků základní školy ve věku 14 – 16 let, kteří mají nařízenou ústavní výchovu pro nerespektování rodičů a problémové chování na podkladě ADHD a dlouhodobé školní neúspěšnosti.

V kapitole devět Mgr. Smolka analyzuje získaná data. **Doporučuji, aby autor u obhajoby na základě vlastní zkušenosti uvedl pozitivní a negativní aspekty využití tzv. realistická evaluace Pawsona a Tilleye.**

Autor v kapitole deset konfrontuje čtyři stanovené předpoklady předložené práce s dosaženými výsledky. Vlastní cíl rigorózní práce byl dosažen. V kapitole Diskuze Mgr. Smolka předkládá doporučení pro další fungování programu TAAN (velkou a malou variantu programu).

Předkládaná rigorózní práce může posloužit odborníkům pracujícím s adolescenty s poruchami chování jako zdroj odborných poznatků a především jako výborný metodický materiál.

Vzhledem k aktuálnosti tématu i jeho kvalitnímu zpracování doporučuji vybrané části textu publikovat.

Závěr

Předkládaná práce svým rozsahem i obsahem odpovídá nárokům kladeným na tento typ prací. Rigorózní práci doporučuji k obhajobě a po vykonání rigorózní zkoušky doporučuji udělit Mgr. Smolkovi titul PhDr.

V Praze, dne 21. 12. 2010

Doc. PhDr. Iva Strnadová, PhD.